

WARSZAWSKIE

INFORMACYJNY TYGODNIK AKTUALNOŚCI

Nr. 49

Warszawa, Niedziela, 13 grudnia 1936 r.

Rok I

Falszywi przyjaciele

Demaskujemy pseudo-polonofilów w Czechosłowacji

Praga, w grudniu.

Od dwudziestu ośmiu lat wychodzi w Pradze miesięcznik p. t. „Slovanský Přehled”, którego założycielem był zasłużony polonofil Adolf Czerny. Pismo to w okresie wojny światowej i bezpośrednio po wojnie (1914–1924) nie wychodziło, ale już z okazji czeskieścielecia urodzin Adolfa Czernego zostało wznowione, dzięki obfitym subwencjom Ministerstwa Spraw Zagranicznych i stało się poniekąd organem półoficjalnym czechosłowackiej, a właściwie czeskiej, polityki w sprawach słowiańskich.

PROBLESZEWICKA REDAKCJA

Po kilku latach, kiedy Adolf Czerny wskutek coraz słabszego zdrowia, zmuszony był oddać redakcję w ręce swych młodszych współpracowników, redaktorów ujął najzaopiekowańszy działacz huspici, *leader* „Kosťnickiej Jednoty” i skrajnie wolnośńin docent filologii dr. Antoni Frínta, oraz fanatyczny apologeta Rosji Sowietskij dr. J. Slavič. Wśród najbliższych współpracowników „Sl. Přehledu” ujęliśmy szeregiem urzędników Ministerstwa Spraw Zagranicznych i byłego sekretarza prez. Beneša a prasowca czechosłowackiego dr. J. Kopeckiego.

Wyrażnie lewicowcy, probleszewicki i nastawiony wrogo przeciwko wszelkim rządom nacjonalistycznym zespół redakcyjny stał się niezadługo w Pradze ośrodkiem nader zrzędnym akcji antypolskiej, grupując wokóło pisma studentów białoruskich i ukraińskich w Polsce i starając się je takich wytworzyć odpowiedni element irredentystyczny. Przykładem wymownym jest dr. František Hřístškievitz z Sokółki w Białostoku, który po ukończeniu gimnazjum w Wilnie trafił do Pragi na studia uniwersyteckie i jako beniaminek dr. Frínty, stał się głównym referentem rzekomego gnębienia Białorusinów w Polsce.

Gdyby tak np. w Polsce wychodziło pismo słowiańsokich (o wychodzi w Lwowie nieperiodyczny „Ruch Słowiański” w Warszawie zapowiadany jest „Świat Słowiański”) i to polskie pismo zaczęłoby referować sprawy słowiańskie, czy podkarpaturskie, albo opisywać *człotko* czechosłowackie lub rozdziki *czesko-jugosłowiańskie* w podobny sposób, jak to czynią z nami przyjaciele w Pradze, pod wodzą p. dr. Frínty — to ręczymy z pewnością, że i-o odebrano by takiemu pismu momentalnie deit na Czechosłowację, 2-o poselstwo czechosłowackie w Warszawie niezwłocznie interweniowałoby w tej sprawie w MSZ, a 3-o prasa czechosłowacka podniosłaby z tego powodu wielką wrzawę.

CYNIZM „PRZYJACIELA”

Dwulicowość „Sl. Přehledu” jest wprost cyniczna: powiem z jednej

strony drukuje się w tym piśmie przekłady Czernego z Juliusza Slowackiego („Křel Duh”) a z drugiej znów strony o Polsce pisze się niezmiennie, nie obiektywnie w t. zw. przeglądach życia Słowian prawie na ostatnim miejscu. Gdy się czyta te przeglądy polskiej polityki wewnętrznej, pisane przez prasowca hradyckieggo Em. Janušzki, odnosi się wrażenie, że dyktował je stronnico jukiś zaciekły defetysta z „Frontu Ludowego”. Tak na przykład na str. 284 p. E. J. nie podoba się, że marsz. Rydz-Smigiłowski nosi tytuł *naczelnego wodza*, a uwagi na ten temat czynione są jakby *użyteczne* (z rekwizitorn *uwrabnie*) „Warszawskiego Dziennika Narodowego” w dniach jego partyjnego rozełnienia. P. E. J. celuje w zbieraniu wszystkich ujemnych (bądź też jako ujemne zakwalifikowanych przez polską prasę opozycyjną) faktów o Polsce, a jeśli się zwazy, że pismo to urabia opinie Słowian-działaczy (słowianofilskich na całym świecie, a Polacy dla kontropagandy nie podobnego w podobnym zakroju i charakterze nie wydają — zrozumiemy wielką szkodliwość podobnie cynicznej akcji prasowej Czechów.

O „listotnej” lewicowości p. E. J. świadczy ten fakt, że powtarza on za naszą konserw. relację o szkodliwości reformy rolnej, aby tylko przekonać czytelnika, że w Polsce się to dzieje (str. 285).

O POLSCE TYLKO ŹLE...

Siła rubryki w piśmie jest dział „Ukraińcy w Polsce”. Referent tego działu p. V. Člavat nie porzuca się nigdy z terminami „Galicia Wschodnia”, „ukraińska”, no a już na porządku dziennym są same ośkarżenia pod adresem Polaków. Zacytujmy choćby szereg charakterystycznych a głośnych takich powiedzeń: „Czesto zapijaniom do ukraińskich wiosek, gdzie mieszkają dwie lub trzy rodziny polskie, ale szkoła jest polska!”, „Ukraińskim szkołom istnieje tylko na papierze” (s. 288), a przedruków antypolskich z prasy ukraińskiej spotykamy bardzo dużo.

Znamienim jest, że „Sl. Přehled” w ostatnim numerze (9) udaje się ostro (s. 331) wprowadzenie języka polskiego do nabożeństw w polskiej cerkwi prawosławnej. I to piszą ateusze i czeszy socjaliści!!!

Z referatów o sprawach białoruskich wynika, że „Sl. Přehled” jest *wyprawnym organem irredentów białoruskich*, dopuszczając się wręcz fałszów. Tak np. pisze (w nrze 9. na s. 331), że na jubileuszowym posiedzeniu oddziału Białor. Inst. Gospodarki i Kultury w Żodzickach 12.7 rb. starosta wilejski zabronił mówić po białorusku, że pisma białoruskie w Polsce zupełnie nie wychodzą, że redaktorzy ich są ciagle skazywani na kilkumiesięczne kary aresztu i grzywny (s. 331) itp. głup-

stwa. „Sl. Přehled” milczy że w Polsce tępią władzę tylko komunizm.

Wobec tego, że miesięcznik dr. Frínty, jakkolwiek wydawany przez prywatną księgarnię Petra, ale popierany przez rząd czeski — od dłuższego czasu prowadzi już irredentystyczną i antypolską działalność, rodzi się pytanie *czymże treść „Sl. Přehledu” była dotychczasowym czynnikiem narodotwórczym?* Czybyśmy nie posiadali dostatecznej liczby tłumaczy czeskich dla czytania wrogiej nam [prasy z „pobratymczej” Czechosłowacji?

„POLSKA MNIEJSZOŚĆ...”

Prawdziwym skandalem jest już rubryka „Polska mniejszość” którą prowadzi sam p. Frínta (A) — fałszując prawdę na każdym kroku. Ostatnio miał okazję w związku ze znanym procesem antypolskim w Mor. Ostrawie *naprowadzić Polaków od terrorystów, sam utwór nazwał aktem dobrego woli sąsiedziej*, (czy to więcej niż bezczelność?) a kończy ostatnie sprawozdanie taką niewinną pochwałą dla czeszichatorów z Matyjs Śląskiej:

„Odnośnie uczczenia do szkół (na Śląsku czeskim), straciły polskie szkoły w Gieszyńsku aż 700 dzieci w stosunku do zeszłego roku szkolnego, co tylko daje się wyłomczarski spadek iem urodzin w omawianym roku, jak się to okazało i w szkołach praktycznych. Niektórzy „Ślascy” posyłają listy, że do b. w. l. s. 1937 do szkół czeskich, podobnie jak inni do niemieckich, chociaż na miejscu posiadają szkoły polskie”.

P. Frínta woli milczeć o terrorze stosowanym przez czeskie i niemieckie dyrekcje kopalń węgla czy zarządy hut. I *taka fałszowna prawda* uświadamia bez najmniejszego protestu ze strony polskiej *sełki towarzysze... wzajemności słowiańskiej na całym świecie* i prawie wszystkich sławistów, którym rząd czeski rozsyła „Sl. Přehled” darmo.

SPRYTNY KOMEDIANT

Taka taktyka nie przeszkadza zupełnie p. Fríntie od czasu do czasu przyjechać do Polski i pięknie nas komplementować. Szczęwamy ten i kuty (na cztery nogi czeski komediant) wzajemności słowiańskiej, nie tylko nas na fonetyce czeskiej, ale i na... *zrzędnym propagandzie politycznej*. W 1933 r. p. Frínta z *grodnąką patibółko huspici* — *zebranych przez biuro podróży Orbis* (nie brakło wśród nich i Żydów!) *objechał szereg miast w Wielkopolsce i pobujał tam raniących czechosłowian*. Był również i w Warszawie, gdzie go witał — jego przysięgłego husy i zdeklarowanego wolnośńinika — w sali Złotego Ewangeliko-Angielskiego renowany u nas działacz Akcji Katolickiej hrabia Kwilecki pospół z p. redaktorem Hieronimem Wierzyńskim z

prasy narodowej... O. sancta simplicitas!!! Vivant sequentes! Jakże im się odwdzięczył p. Frínta?

Oto w nrze 9 na str. 327-9 zamiescił art. p. Em. Janušzka, który w *końcu listopada rb. 1936* p. g. l. s. k. e. (?) o nadaniu gen. insp. E. Smięlemu-Rydzowi godności marszałka, ale postępuje na Polskę, że rząd rozwiązał skomunizowany „Związek Wolnej Myśli”, który wydawał antykatolickie czasopisma: „Wolnomyślnicy Polski” i „Blyski”.

Zdaje się, że to w zupełności wystarczy dla charakterystyki p. dr. Frínty i *zdemaskowania tego jarbanowanego* laika. Musimy narzecnie wiedzieć prawdę, na kogo w Pradze możemy liczyć i na kim możemy polegać. Musimy też *piegnąć każdy antypolski czyn Czechów* i płacić im równą mizną. Może to ich naciągnąć prawdziwej wzajemności.

NAUCZKA DLA CZECHOFILÓW

Należy społeczeństwu polskiemu, a zwłaszcza czechofilom poznającym powiedziec verba veritatis, że czechosłowackie czynniki oficjalne, nie życzą sobie żadnej akcji polonofilskiej i dlatego działalność tamtejszego towarzysztwa polsko-czechosłowackiego zupełnie zamarta. Najlepszym tego dowodem jest, że odczyty się prawie nie odbywają; że *polonofilski ośrodek* przeszł *niedługo* *socjety narodowoczechosłowackich* na czele z rektorem Dominem, który — będąc naszymi przyjaciółmi — odgradził się od dwulicowych intrzygantów socjal-bolszewików, Żydów itp. wolnośńinów-słowiańskich i komunizujących husytów-rusofilów.

Drugim dowodem wrogosci względem Polski jest fakt, że od kilkunastu lat prowadzone w Pradze *kursy języka polskiego* nie *odbywają się obecnie*. Dlaczego? Rząd praski nie dał na to pieniędzy, a wobec tego p. lektor Vydra czy inny wykładowca — płacony za pośrednictwem Inst. Słowiańskiego (vide sprawozdania drukowane) nie mógł wykladać. *Nauca* *dziś* *jęz. polskiego* *polska* *Zydunka* *ze Lwowa* p. I. Szaunowa, ale tej się Czesi zupełnie nie obowiązują, bo żyje w zgodzie z kilku husyką i nabyła obywatelstwo czechosłowackie. Tajemnicza poliznala jest, że i prof. Marian Szejnowski również *zrzekł się* *obywatelstwa polskiego* i otrzymał obywatelstwo czechosłowackie.

Informując o tym opinie publiczną w Polsce — wylewamy jednocześnie kibel zimnej wody na rozpalone głowy polskich czechosłowian, a Związkowców Słowiańskich w Warszawie te słowa płażące jako słowa przestrzei i jednocześnie zachęty do prawdziwej wzajemności słowiańskiej.

Władysław Nadwiłtański.

Wielka nagonka

Zaglądamy za kulisy procesu Lis-Błońskiego

Zaczęło się to bardzo dawno. W okresie, kiedy krajem rządził B.B. WR. Na jednym ze stanowisk Kierownika Sekretariatu B.B.W.R. znalazł się zasłużony działacz niepodległościowy, syn chłopski, oficer, frontowiec, nieprzejednany szermierz idei Polski Wielkiej, Marszałka, przekonan, radykalno-społeczny, znany ze swojej wrażliwości na niedolę ludzką i zabięgotłości o wyrażanie cudzych krzywd...

Miał być starostą. Lubiłby przez ludność powierzono go sobie powiatu, stałby się jego prawdziwym gospodarzem, przyczyną popularności zdobył nieprzeciętną... Sekretariat generalny B.B.W.R-u postanowił wykorzystywać wyrobienie społeczne i zdolności organizacyjne dzielnego starosty. Oświadczono go ze stanowiska i powierzono kierownictwo Sekretariatu województwa B.B.W.R.

Wiemy wszyscy, jaką rolę w organizacji państwa odgrywały nieodważne Sekretarze wojewódzcy B.B.W.R-u byli decydującymi czynnikami w bardzo wielu dziedzinach życia. Jedni odpowiedzieli swoim zadanom, drudzy mniej...

Pomówimy dziś o tych, którzy zasłużyli sobie na wzięcie u rodaków wspomnienie.

Do tych właśnie należy p. Stanisław Lis-Błoński.

Kapitan W. P. służył czynniej niejako zawodnikowo przez 8 p. Ministra Bronisława Piaseckiego 8 p. służył administracyjnie, przechodził z szeregów Wojska Polskiego w stan spoczynku. Rok 1933. Wczesna jesień. Miał objąć starostwo grójeckie. Powierzono mu jednak kierownictwo sekretariatu B.B.W.R-u w Lublinie, ile że urodzony w Puławach, powiatu lubelskiego, cieszył się wielką popularnością tamtejszej ludności wiejskiej i robotniczej z okresu walk o Niepodległość, czasu okupacji austriackiej...

W poczynkach ciągłych odpowiedzialności na obowiązkach kierownika sekretariatu B.B.W.R-u p. Stanisław Lis-Błoński zabiera się energicznie do pracy. W rozumieniu swoim uważał, jak się to później okazało, może być różowo-idealistycznie, że Bezparytyjny Blok Współpracy z Rządem w myśl założonych pierwotnej koncepcji musi być odpowiedzialnym i uczciwym poczynkami dla dobra naczelnego i powołanego interesu, jakim jest dla Polaków służba dla Państwa Polskiego: „Salus Reipublicae suprema lex”.

Starał się więc przede wszystkim odbudować zaufanie wśród rodaków do lubelskiego B.B.W.R-u. Za parzyon w pierwszych idzie, teple nadzuchcia na odpowiedzialnych starostach (tak społecznych, jak i innych, częściej bardziej ekspozycyjnych, jednoznacznie staje się obojętnie traktujących...

W okresie wyborów samorządowych wspierał nad przeprowadzeniem najgłośniejszych obywateli do rad miejskich i gminnych.

Naraza się jednak stałe.

W swojej konsekwentnej działalności (niezwykle ożywił się nie zbaca ani na jotę od wykniętego celu.

Konflikt między nim, a narastającym niezadowolonym niektórymi czynnikami rośnie. Lis-Błoński, przyznajmy to szczerze, nie zdaje sobie z tego sprawy, jak również nie wyobraża sobie, do jakich dramatycznych momentów może dojść.

Wreszcie nadchodzi okres wyborów do Sejmu i Senatu.

Lis-Błoński zostaje wysunięty przez przyczynę swoje czynnik społeczne jako kandydat obwodu lubelskiego na posła na Sejm.

Wie jednak dobrze, że jego kandydatura nie jest mile widziana przez (czynnik) decydujące na terenie województwa. Wydaje więc odeszły, że nie będzie kandydował. Mimo to kolegium wyborcze kandydaturę jego utrzymuje.

Konflikt staje się otwartym. Lis-Błoński zrzeka się kierownictwa sekretariatu B.B.W.R-u. W trzy godziny później zostaje rozkolegowana ulotka podpisana przez kapitana pospolitego ruszenia, Adama Zajczkowskiego, znanego od szeregu lat w kręgach współpółgłowych wojewódzkiej z niepoahamowanych wystąpień.

Oficjalny autor ulotki zostaje przez Lis-Błońskiego połączony do odpowiedzialności sądowej. Termin sprawy aż cztery ra-

zy odkładany z winy Zajczkowskiego. Wreszcie dochodzi do rozprawy, która trwa pięć dni. Wyrok zapada skazujący: Adam Zajczkowski za oszczerstwo otrzymał 3 miesiące aresztu i 100 złotych grzywny, przy czym sąd w motywach podał najniższy wymiar – podeszły wiek oraz jego zły stan zdrowia.

Zdawałoby się, że sprawiedliwość ludzkiej stało się zadoc.

Niestety, ohyda stosunków ludzkich jest bezgraniczna.

Proces Lis-Błońskiego uchylił rąbek zakulisowych intryg pewnych społecznych czynników, które z racji zajmowanych stanowisk powinny raczej zadążyć bytowi interesów i imponowali Państwa Polskiego do dobra polskiego, a nie stawiać w szrankach oskarżycielstwa i wrogo nastrojonych elementów przeciwko idealizmowi demokracji polskiej.

W motywach wyroku Sąd Okręgowy w Lublinie, stanął na stanowisku, że Adam Zajcz-

kowski wykazał wybitną złośliwość i złą wolę, zniesławiając Lis-Błońskiego, aczkolwiek w pewnych momentach działał w dobrej wierze, aczkolwiek nie miał dostatecznych dowodów do publicznego wystąpienia przeciwko Lisowi-Błońskiemu.

Lis-Błoński wywołał z procesu oironną ręką, doprowadzając do wyroku skazującego pewnego przeciwnika, Honor zasłużonego działacza niepodległościowego, kawalera Krzyża Niepodległości, czterokrotnego Krzyża za Walczących, Krzyża Zasługi i wielu innych zaszczytnych odznaczeń został nienaruszony.

I nie mogło stać się inaczej!

Ar.

Przyjaciel pisma
zyskuje
prenumeratorów

„G S I”

to nie egzotyka, a nowy pomysł Izby przem-handlowej

Nieolajności dopatrujemy się nie „w treści samej, ale w fakcie, że Organy Izby, i to najwyżej, w osobach Prezesa i Dyrektora, wysłały ostatecznie do wszystkich poważniejszych i mniej poważniejszych instytucji, banków, sklepów, fabryk, firm i do większych, mniejszych i małych nawet przedsiębiorstw gazonomicznych, dantugów i t. p. bardzo uroczyste brzmienie „zaproszenie” do prenumeraty za „jedne” 50 zł. rocznie, lub półrocznie 25 zł., albo kwartalnie 15 zł. Jak kto woli...

Wiemy jednak aż nadto dobrze, co to znaczy tego rodzaju „zaproszenie ze strony Prezydium Izby”.

Każdy, dotknięty takim „zaproszeniem, dość będzie musiał się zastanawiać nad ewentualnymi konsekwencjami, jakieby wyniknęły mogły dłużej, w razie nie skorzystania z tej tak nęcącej oferty Izby. Od tej przecież władzy, w licznych wypadkach jest się wprost zawisłym. Od decyzji, opinii etc. teje samej Izby, której Organy zapraszają do prenumeraty sporządzą z pewnością bardzo dokładną ewidencję tych „zaproszeń”, aby w razie czego... „i owszem”...

Dla zilustrowania aktualności tych właśnie informacji przyjaciela mym treści „GSI” z dnia 5 grudnia r. b. P. tytułem: „Sprawy skarbowe” przytoczony został in extenso komunikat Min. Skarbu, dotyczący ulg przy

nabywaniu świadectw przemysłowych, omówiony w całej bez wyjątku prasie codziennej i to tak stale, jak i prowincjonalnej, dalekiej, przepisy, dotyczące amortyzacji wydatków z dochodów, również upublicznione i omówione, oraz cały szereg informacji drobnych, o których każdy zainteresowany danym przepisem, z łatwością dowiedzieć się może w najbliższym Źródle początkowym, w każdej stacji kolejowej i... u żydów, którzy starają się być o koncesje na sprzedaż mięsa korszernego.

Nie przemawia przez nas obawa o... konkurencję, chodzi nam tylko o stwierdzenie faktu, że nawet w tej dziedzinie, w której pozostawiona została jeszcze pewnego rodzaju swoboda t. zw. inicjatywy prywatnej, pocyną ją wkroczyć z poraż to silniejszym impetem nastroje centralistyczne. Dysponuje się wtedy w rzeczywistości funduszami, uzyskanymi ze składek podatkowych i dodatków do tych opłat, i obraca się tego rodzaju własne fundusze, przeznaczone na inne zupełnie cele, niż wydawnictwa o pokroju „GSI”.

Prezydium Izby przemysłowo-handlowej winno jak najprędzej wycofać się z tej nie jedynie prawdziwej, ale dotąd przynajmniej, najbardziej niefortunnej imprezy.

Observer.

W imię prawdy

Piętnując na łamach naszego pisma wszelkie mankamenty polskiej rzeczywistości, w nr. 24 WIEM WSZYSTKO z dn. 5 lipca r. b. upubliczniliśmy artykuł zatytułowany „Na świetnej tradycji P. O. W.” w którym podaliśmy ostrej krytykę działalności niektórych członków Zarządu P.O.W. a w szczególności pp. W. Sołtyckiego i F. Zdunia. Ponieważ w międzyczasie przewód sądu obywatelskiego do którego odwołali się pp. Sołtycki i Zdun, a który gruntownie zbadawszy sprawę zarzutami stawianymi obywateli wyżej wymienionym działaczom P.O.W., całkowicie

pp. Sołtyckiego i Zdunia zrehabilitował, uczynimy się w obowiązku stwierdzić, że zostaliśmy wprowadzeni w błąd tendencyjnie złośliwymi informacjami i wyrażanymi pp. Sołtyckiemu i Zduniowi szczere ubolewanie nie za niezastawione a zniesławiające artykuły, zawarte we wspomnianym artykule.

Redakcja

Prenumeratę
WIEM WSZYSTKO
przyjmują wszystkie urzędy
pocztowe.

Miłość i korona

Tragedia króla Edwarda VIII i Wielkiej Brytanii

God save the King!

Cale imperium brytyjskie się modli: „Boże zachowaj nam króla!” Król bowiem i cale imperium jest w niebezpieczeństwie.

IMPERIUM DRŻY...

Nie groźna była dla Anglii „wielka armada” hiszpańska. Nie groźny Napoleon. Zdobywie Chartum i bunt Madhego był poprostu dziecięcą zabawką. Nie groźne były ciągle rozuchy w Indiach, wrzenie niepodległościowców Egiptu. Nie groźna była wojna światowa i zdobycie Abisynii przez Włochy.

Niebezpieczeństwo dopiero wtedy zagroziło całemu imperium brytyjskiemu, gdy na horyzoncie życia J.K.M. Edwarda VIII ukazała się młoda postać szczerzej brunetki — p. Simpson.

MAŁA PANI

Ta mała osoba, z całym oddaniem gotująca ufbione potrawy dla „swego króla”, hodująca z zapalem mowę okazy gromnicze, zarządziła posiadani wielkiego imperium. Imperium, w którym słońce nigdy, nie zachodzi, imperium wielkiego od posiadłości starożytnego Rzymu.

Ta mała, szczerulika osoba sprawiła to, że król Edward VIII, który jeszcze jako książę Wali był zadowolonym urzędnikiem i bohaterem, bronił się przed wszelkimi możliwościami małżeństwa, nagle, w 42-gim roku życia, powiedział:

— Ona będzie moją żoną! Ona będzie także i królową Wielkiej Brytanii.

Eter i druty telegrafu rozniosły w mgiełnictwo o tej wielką nowinę po całym świecie.

Fodchylcy wieść sławipławe gazy, „Królowa Anglii — Amerykanka” — był w oczach tłumu tytułów dodatków nadzwyczajnych w New Yorku, Detroit, Pittsburgu, Milwaukee czy San Francisco.

— Rozwódka na tronie — cieszyły się pisma francuskie.

W Polsce, „aktowności” prasa wzięła się naturalnie do... ankiety. Młoda zresztą aktorka obwieściła wtedy światu, że widzi w tym „zbliżenie Ameryki z Anglią”.

Wódz „aktowności” prasy, specjalista od monokla, klepie wpozasz z radością „genialnego” repertora mówić swoje sakramentalne: „Sluga”.

DRAMAT CZŁOWIEKA - KRÓLA

Rzeczono brutalnie największą tragedię człowieka pod nogi midnietek, dorozkazy, stróży, całego tłumu, który lubuje się we wszelkich „skandalach”.

A tymczasem tam, w Londynie, naród o wielkiej kulturze przeżywa swą tragedię, łącząc z tragedią pierwszego Anglika — swego króla.

Miłość czy obowiązek. Tron czy kobieta i ukochno. Oto conajmniej Hamletowski: „To be or not to be”.

Decyzje musi się powziąć. Lecz jaką? Wyrzucić się swego szczęścia, osobistego, czy wyrzucić się możliwości przetrwania dla całego narodu.

W starych pałacach i zamkach londyńskich, w Buckingham Palace, w Windsorze czy Fort Belvedere toczą się nieustanne narady. Jedna i druga strona stawiają ciężkie, niezłomne warunki:

— P. Simpson moja żona i królowa Wielkiej Brytanii.

— P. Simpson nigdy nie będzie królową Anglii.

RZĄD, PARLAMENT I WYBORCY

Krązą samochody, pełne poważnych, zatroskanych panów, od sie-

dziby królewskiej do parlamentu, od parlamentu do gmachów ministerialnych. Parlament, izza gmin, bez różnicy przekonań, popiera rząd, przeciwko zamiarom króla. Premier Baldwin jest oklaskiwany, robią mu owacje.

A tymczasem na ulicach wybory panów z Lbzy gmin, krzyczą: „Niech żyje król!” Zostawie naszego króla w spokoju.

Duchowieństwo anglikańskie jest przeciw królowi. Społeczeństwo jest jednak przeciw duchowieństwu. Policja musi ratować z opresji archidiecezję Canterbury, w chwili, gdy urządzono mu demonstrację, podczas przejazdu ulicami Londynu.

Dawny książę Wali, obecny król Edward, nie zwracał uwagi na ety-

kietę. Chętnie „brał się z ludem”, zwiadał osadki i siedział robotnicze, zabiegając o ulżenie doli tak pracujących jak bezrobotnych. Ci młacy zapamiętali to dobrze. Krzyczą też teraz głośno: „Zostawcie w spokoju naszego króla!”.

KSIAŻE WALII SPADA Z KONIA

Swego czasu, gdy książę Wali, po raz tam któryś spadł z konia i zlamal nogę, w parlamencie brytyjskim złożono urzędystą interpelację:

— Czy rządowi J.K.M. wiadomo, że książę Wali, jeździ konno i spada z konia, narażając swe zdrowie na szwank? Co rząd J.K.M. zamierza uczynić, aby na przyszłość temu zapobiec?

Zdaje się, że mimo zabiegów rząd-

du U.K. Mości, książę Wali nie tylko dalej jeździ konno, ale jeszcze rozmiłował się w innym sporcie: lotnictwie. Samolot stał się ulubionym środkiem komunikacyjnym księcia Wali i króla Edwarda.

Jak się rozstrzygnie wielka tragedia króla i narodu angielskiego, pokaż nam zapewne już nietyklo dnie, ale godziny... Czy wysili parlamentu i rządu osiągnęło te same rezultaty, co przy zakazie jazdy konnej?

W każdym razie znanym jest, że gdy parlament robi demonstracyjną owację premierowi za jego sprzeciwianie się zamiarom królewskim, w Londynie wszystkie świątynie są przepelnione.

Lud się modli za króla...

God save the King! has.

„Czy chce Pan pożyczkę?”

Sprytny trick agentów ubezpieczeniowych

Wielokrotnie już WIEM WSZYSTKO zajmowało się „conajmniej dziwnymi prukrykami Towarzystw ubezpieczeniowych i ich agentów”.

Dużo zwłaszcza światła, na tę dziedzinę z nieprawdopodobnego zdarzenia, rzucił komunikaty p. Rozetstein, który za swą „małą” ocyzszczoną panującą w ubezpieczalniach atmosferę, został postawiony możliwości pracy w swym zawodzie.

Obecnie chcielibyśmy uprzedzić naszych czytelników przed nowymi sposobami agentów ubezpieczeniowych, którzy w ciągłym poszukiwaniu naiwnych klientów, nie przebiegają w środkach, ich ich pozyskać.

Ostatnio np. często ukazywały się w prasie codziennej tajemnicze ogłoszenia, w których anonimowy „filantrop” zawiadamiał wszystkich, że udziela pożyczek oficerom, urzędnikom, adwokatom, lekarzom i t. p. W ogłoszeniu podawany był zwykły numer telefonu, dzięki czemu można się było porozumieć z nieznanym dobiecującym dla zawsze potrzebnych.

W miłej pogawędce telefonicznej, amator pożyczki dowiadywał się, że celem szczegółowego omówienia tej sprawy, trzeba się zgłosić do „dobroczynicy” osobiście.

W osobistej znów rozmowie, pragnący pożyczki dowiadywał się już, że aby uzyskać pożyczkę, trzeba się ubezpieczyć. W ciągu roku musi się przemyśleć, spłacić pożyczkę, a za razem punktualnie opłacać składki ubezpieczeniowe. Zrozumiałe, że gdy się przestanie płacić składki po roku, to się jest traci.

Interes zatył dla pożyczającego światny...

Wielu dalać się złapać na „ten „genialny” trick agenta ubezpieczeniowego. Jak jednak na tym wyszli najpierw przedstawili ostry list kpt. Wacława Krzeminskiego do zarządu Tow. „Europa” w Warszawie:

„Powożując się na moją oficjalną wizytę u Pana Dyrektora w towarzystwie oficera sztabowego km. Xawerego Stefankiego i przedstawieniem całoszłała sprawę, jako zaistniała pomiędzy mną a Panów urzędnikiem Arturem Edelmanem (tytułującym się inspektorem ubez. Tow. „Europa”, a prezydent „Przeglądu” dziennym ogłoszenie w prasie, że „udziela pożyczek”.

Ze względu formalnych: proszę o rozpatrzenie treści mego pisma, zadozwolenie i o łaskawą odpowiedź na pismo.

Szczegółowo: w końcu września, czy też 1/X.b.r., wpływając uwekszał za u-

bezpieczenie za m. września b. r. od Pana Artura Edelmana w gabinecie jego, w lokalu Tow. Ubezpieczeniowego, prosilem o anulowanie mi anulowania mego ubezpieczenia z dn. 30/X.b.r., motywując trudnym położeniem materialnym (od 2 miesięcy choruję żoną). Ponieważ p. Edelman Artur z góry próbował odmówić za pożyczkę i raty ubezpieczeniowe, mówiąc, że wymienione musi zadozwolenie w hasie Tow. Ubezpieczeniowego i że uwekszał nie będą zaskontowane, a co miesiąc dawane do inkasa. Uspokojony zapewnieniem Inspekt. Ubezpieczeniowego, Inspekt. Ubezpieczeniowego, „Europa” w dobrej wierze powstrzymałem uwekszał, że gdy mi będzie trudno płacić, anulowanie ubezpieczenia nie napotka na trudności, a uwekszał będę mi zwrócone.

Także, uspokojony tym, że na polisie nr. 29547 figurując podpis Pana Dyrektora Zarządzającego i członka zarządu, uspokojony uspokojeniem, licząc, że uwekszał mógł być ujęty w zgodę Tow. o ile tylko zarząd się w tej sprawie do p. A. Edelmana, jako inspektora Ubezpieczeniowego i urzędnika Pania.

Zostało do uupelnienia za ubezpieczenie uwekszał sztuk 5 za październik, listopad, grudzień, styczeń i luty po zł. 75 (siedemdziesiąt pięć).

P. Artur Edelman odmówił, tłumacząc, że on uwekszał nie może, ani też Tow. „Europa”. Zdziwiony odpowiedział, będąc w rozległej koltzi z solennymi zapewnieniami przed ubezpieczeniem, uprzedziłem, że jednak pożyczkę się sprawnie.

„Jak wynika z treści okólnika Min. Skarbu P.U.K.K. L. U. 6224/36 r. Nr. 154 i t. d., stwierdzając, że p. Edelman Artur bezprawnie zażądał odmienne uwekszał, za ubezpieczenie, gdyż w myśl okólnika płacenie uwekszał za ubezpieczenie jest niedopuszczalnym, nauce za prowidz i t. d. Tembardziej płacenie kosztu za pożyczkę i raty za ubezpieczenie na jeden miesięczny uwekszał, z góry uwekszał, że klient w 90% nie będzie w stanie uupelniać tak wysokie sumy (uwekszał).

Ohrzurno na p. Edelmanie jego u-słusznkowaniem się do mnie i odmawiając poczynienia kroków w Tow. „Europa” o anulowanie mego ubezpieczenia i t. d. Złożyłem doniesienie do Pana Prokuratora I. Rejona rónicze, narazie jeden por. rez. z Komendanta Rejdu, meldując uśnie uwiadom owojskowym u-cięgłym latuwowierch przez p. A. Edelmanie, pod formą pożyczki z ogłoszenia w prasie, dojeżdż. tel. 221-96 i stawianie potemu klienta w ciężką sytuację i t. d. (szczegóły w doniesieniu i zeznaniach świadków, w tym por. Grzybowskiemu Andrzejowi z baona

sap. z Wilna).

Resumując uwekszał: uprzejmie proszę wydanie decyzji w sprawie anulowania mego ubezpieczenia z dn. 1/X.b.r. z powodu mego ciężkiego położenia materialnego, uwekszał choruję żonę od 2-ch miesięcy, pod warunkiem, że uwekszał moje od 1/X.b.r. z zastanowieniem, które podług słów A. Edelmanie uwekszał, że zadozwolenie w hasie Tow. „Europa”, jak mnie zapewnił p. Artur Edelman, przed ubezpieczeniem.

Zresztą nie wypobrażam sobie, aby p. Edelman Artur w stanie płacić Tow. „Europa” i innych, gośkość z góry za, za wszystkich ubezpieczonych oficerów (nie mówię o urzędnikach i t. p.), którym jednocześnie udezielił pożyczkę, jak i mnie udezieli, a którą dawano społeczeństwu.

W taki to sposób Tow. ubezpieczeniowe poszukują sobie klientów.

Zabagniona dziedziną ubezpieczeń już od dawna domaga się dobrej miody, która byłaby w stanie wałęszyć sposób ocyścić wszystkie brudy i śmiecie, znajdujące się w Tow. ubezpieczeniowych.

Czemu jednak nie nie słysząc, aby zabrał się za tego, specjalnie przecięć na to powołany. Panstwo-wy Urząd Kontroli Ubezpieczeń?

Ten,

Najduższy most na świecie

Dnia 12 listopada br. nastąpiło oddanie do publicznego użytku najduższego na świecie mostu, łączącego San Francisco z Oakland.

Most ten stanowi bezprecedens najwęższy dotąd istniejący „cud” techniki.

Składa się most ten faktycznie z dwóch części, które łączy się na wyspie Yerba Buena w calosi, a to tunelem długości 500 stóp. (stopa ang. równa się 30,48 cm). Pierwsza ta część mostu mierzy w długości 3,2 km. i składa się z dwu wieżowych, ogromnych w swych rozmiarach przęseł, podtrzymywanych przez dwie wieże, których szczyty sięgają 156 m. ponad poziom wody.

Wieże te wybudowane są na fundamentach wmurowanych w skalisty grunt o głębokości 70 m. Kable, do których przyczynowane są przęśła mostu w przekroju 70 cm., i wykonane zostały ze 126.000 km. drutu stalowego.

Druga część mostu, prowadzącego z wyspy Yerba Buena do Oakland ulózony jest w przeciwnieństwie do pierwszej części na dźwigarach, lub, jak tworzą przęśła tego mostu jest najwęższym w Stanach Zj. A. P., mierzy bowiem 420 m.

Koszty budowy tego giganta-mostu wyniosły około 78 milionów dolarów.

Miliony i brak pracy

Oryginalna korespondencja WIEM WSZYSTKO z Łodzi

Łódź, w grudniu.

Województwo łódzkie liczy z górą dwa miliony mieszkańców, z czego na sumę Łódź wypada przeszło 600 tysięcy.

Stolica znów województwa jest ośrodkiem przemysłu włókienniczego, mając poza tym ogromną ilość zakładów przemysłowych innego typu i warsztatów rzemieślniczych, a w najbliższych ośrodkach miejskich wielotysięczne zastępy chałupników.

To też w niniejszej korespondencji pragniemy omówić niektóre palące zagadnienia z tutejszego terenu.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi nie cieszy się zaufaniem ani władz rządowych, ani ogółu społeczeństwa, gdyż zarząd jej stoi w przynajmniej usługowym rodzaju przemysłowców i handlowców. Są na to liczne dowody. Tak np., od szeregu lat pracujący z pożytkiem tutejszy Instytut Rzemieślniczy, ostatecznie przemianowany na Instytut Przemysłowy nie może doczekać się dotacji doświadczenia zawodowego pracowników przemysłowo-handlowych.

Prezes Izby ongiś wybitny działacz kontroli wojkowskiej i Banku Gospodarstwa Krajowego, znajdując się całkowicie w rękach spytanych i nie przebiegających w środkach ryzyki przemysłu łódzkiego, czego dowodem, że nie waha się pobierać około dwustu tysięcy wynagrodzenia, jako prezes Zarządu Zakładów Włókienniczych, w których wierzechności Skarbu Państwa wynosi, z górą dwadzieścia osiem milionów złotych, a nie jest to jedyny plan stanowiący, które pan prezes zajmuje i... piastuje.

Poza tym zarówno w zarządzie, jak i na poszczególnych referatach w Izbie znajdują się ludzie, których ścisła współpraca z poszczególnymi galeziami przemysłu i handlu została stwierdzona ponad wszelką wątpliwość, współpraca, która pokrywa się nie zawsze z interesami ogółu.

Nie stwierdzono pomimo tylu lat funkcjonowania Izby żadnych prac z jej strony w kierunku przystosowania przemysłu naszego okręgu do potrzeb Obrony Narodowej, przeciwnie, zaprojektowany przez Min. Przem. i Handlu i realizowany plan przystosowania przemysłowego jest wybitnie przez czynniki Izby sabotowany, ba, organy Izby nie cofają się przed myślnym informowaniem czynników miarodajnych, czego, np. dowodem podstawy przyjęte przez Min. Przem. i Handlu w swoim czasie do umowy handlowej z Wielką Brytanią, podstawy, które były częściowo sugerowane przez tutejszą Izbę.

Prawdziwym już skandalen są stosunki w tutejszej Izbie Rzemieślniczej. Skandal o tyle gorszący, że wszyscy o nim tu publicznie mówią, rozstrząsają go i omawiają, przyzywając się powoli do tego stanu, jak by do permanentnej ciągłości tych gorszących zjawisk, w świecie właścicieli drobnych warsztatów i rękodzielniaków.

Sytuacja jest o tyle niepokojąca, że rzemiosło w naszym okręgu przemysłowym stanowi bardzo poważną dziedzinę życia gospodarczego i jest częstokroć decydującym czynnikiem w układzie tutejszych stosunków społeczno-politycznych.

Na czele tychże ludzi, którzy nagle z rzemiosłem nie mają

prawie nie wspólnego, bądź to ze względu na posiadanie dużych warsztatów fabrycznych, które raczej są zakładami przemysłowymi, a nie rękodzielniczymi, bądź też z tego względu, że rzemieślnika znaną jest, iż noszą obuwie lub ubiorne przez niego przygotowywane.

Na stanowisku dyrektora jest człowiek o barzo małym zasiegu wiadomości gospodarczych, do niedawna nauczyciel ludowy, zapoznający się z dość powikłanymi arkaniami stosunków i polekacz w świecie rzemieślniczym dopiero na obecnym stanowisku dyrektora. W tych stosunkach jest fakt łorku kompletnego zainteresowania się Izba, ogółu tutejszego rzemieślnictwa polskiego. Zresztą, forma i tryb urzędowania to Izbie wprowadzono przez b. nauczyciela ludowego zgoda groteskowo i mógł by wywołać wiele humoru, gdyby nie myśl, że jest to gorszący objaw na tak poważnym odcinku naszego życia gospodarczo-społecznego.

Folowanie pogarsza fakt, że na dacz nad działalnością Izby sprawują osoby, które nie cieszą się równie zaufaniem ogółu rzemieślniczego, jako ludzie zupełnie obcy zagadnieniom rękodzielniczym, alio skompromitowani ciągłymi zatargami i niekończącymi się procesami sądowymi.

Z górą połowa mieszkańców rolnych powiatów: Wieluńskiego, Ka-

liskiego i radomszczańskiego należy do t. zw. „pobieżniaków”, t.j. chłopców „na sabsu” do Niemiec na roboty sezonowe. Obecnie od kilku lat ta emigracja sezonowa naszych bezrolnych lub właścicieli karłowatych gospodarstw nie ma możliwości zarobkowania po drugiej stronie granicy, chociaż są tam zawsze jeszcze pożądana i poszukiwana siła robocza. Można sobie za tym wyobrazić, jaka tam weraś wśród tych ludzi panuje nędza.

Zdrowi i silni z natury, moralnie mocne typy, pragną jednego: pracy, pracy i jeszcze raz pracy. Nie pytają się jaka będzie praca i ile za nią dostaną, byle by była! Byli bezsilni realizacji tych marzeń podobni są dziś do dzikich zwierząt z okrestu jaskiniowców. W jednej izbie mieszka po dawańsich i wieciech osób, dorosłych i dzieci, na dwór wychodzą kolejno i grupkami, gdyż tylko część rozporządza ubraniem, więc je noszą, gdy zajdzie istota potrzeba wyjścia z izby. Czym się odżywiają? — Fykanie i bawienie rzytmiczne. Od lat utracili wszelkie uprawnienia do pomocy przepisowej Opieki Społecznej.

Cóż robi na to Izba Rolnicza? Nie ma dotąd, a przynajmniej nie ujawniła żadnego planu działania. Nie prowadzi przysposobienia rolniczego, nie rozciąga żadnej akcji celom podniesienia współzależności za-

rodowego, ograniczając się raczej do akcji sądowniczych, odwozów, których mało kto słucha, a już w praktyce nie stosuje wskazań prelegentów, choćby dla tego, że nie ma pojęcia, jak je realizować w terenie na swoim gospodarstwie.

Podobne niedociągnięcia ze strony Izby gdyż się zauważają w dziedzinie organizacji czy to produkcji rolnej czy to zbliży ziemiopłodów. W całym okręgu Izby rolniczej w Łodzi funkcjonują zaledwie dwie spółdzielnie rolniczo-handlowe i to dzięki inicjatywie i sprężystości kilku światłości i przedsiobiorczych jeńców z pośród rolników, a przecież powinno ich być przynajmniej trzydzieście, tj. tyle, ile okręg liczy powiatów. Pole powołania do popisów w tej dziedzinie jest, gdyż w okręgu przemysłowym mamy spożywców, rekrutujących się ze sfer fabryczno-robo-owniczych, chętnie korzystając z usług spółdzielni spożywczych, uszczęplając w ten sposób przy zakupie produktów na zęcomy pośrednictwie przekupniów.

Sygnalizujemy niedociągnięcia i braki naszego życia gospodarczo-społecznego. Chcielibyśmy o zwrócić uwagę czytelników miarodajnych na te niedomagania, gdyż uważamy, że sferę rządową bez współdziałania czynników społecznych nie są w stanie sprostać swoim zadaniom i zrehabilitować jakikolwiek plan gospodarczy.

Krzysztof Kolański

Robi się porządek...

Nowy sukces „WIEM WSZYSTKO“

Artykuł nasz p. t. „Dwie miary”, na temat nieporządków na oddziale wewnętrznym prof. Semerau-Siemianowskiego w szpitalu św. Łazarza, wywołał szalony ruch wśród personelu tego szpitala i niezwykłą radość wśród chorych.

Jak za dotychczasową rzadką czadrodziejską, gdzie jest tylko możliwe, czyści się i doń o porządek... Na stronie separatark dr. Wajnsztaorka polozono świeży chodnik i wieczerza przejawia się abalności o chorach.

Z projektowanych zarządzeń — jak się dowiadujemy — nad pielęgniarzami ma być a straża kontrolna ze strony ad hoc powołanego lekarza obchodowego, pielęgniarzki nie będą obciążone nadmierną liczbą chorych, zabronione będzie oddawanie dwóch żyzurów po sobie, a w stosunku do bezrobotnych pielęgniarzek, będzie stosowany sprawiedliwie podział godzin do pracy, aby jedne nie były kosziem innych fryzurywane.

Sprawa ta także zainteresowała się Wydział Spółdzielniowa. Znamy, że opisana przez nas siostra Falińska zabiega w Wydziale... o współzestępcę p. Antonowiczowej, a naraż na spłucację odbywając przez p. Semerau z dyr. szpitala dr. Szczodrowskim i wraz z siostrami Falińską i Dukiewiczową wskazują na chęć wywiązania z sytuacji. Np. siostra Falińska odczuwała chorego R. M. i starała się wydobyc od niego zeznanie, że „jaki go nie zmuszał do wpłacenia poprzednim razem i obecnie 20 zł. za prawo leczenia w separatark”.

Znamy się na formach i wiemy, że chory, którego indaguje lekarz ordynujący, zawsze odpowie, że 20 zł. wpłacił z dobrej woli... Ale dlaczego to p. R. M. płacił owe 20

zł. dopiero po dwóch tygodniach pobytu? Czyż nie zwrócono się doń o „ofiarę”? Wiemy, że pieniądze te (i za przeproski) wpływają do kasy szpitalnej, ale dlaczego np. osómom otrzymującym przepuski (mamy świadków) nie wydaje się kwitu z numerem, któryby umożliwiał kontrolę??? Gdzie jest podstawa prawną pobierania opłat za przepuski? Dlaczego tego nie ma uwidocznzonego w regulaminach? Dlaczego w szpitalach (na każdym oddziale) lekaśi księgi zażaleń na personele pielęgniarzki i pielęgniarzki?

Miejmy nadzieję, że sprawa strasznej śmierci s. p. Janowskiego w zaparowanej i dusznej lazience na oddziale (budynku XI (piętro III) stanie się przedmiotem specjalnego dochodzenia komisji dyscyplinarnej

i lekarz nawet, jeśli to on wydał podobne zarządzenie, będzie pociągany do odpowiedzialności.

Narazie p. prof. Semerau jest ogólnie zganiawiany, a szkoda, o uwagę naszymi rewelacjom, dowiadując się tego, czego mu nikt z podwładnego personelu doychczas nie doniósł. Objawienie zaś złosci ani chorem, ani miusia nie zapewni nie dojrą. Przeciwnie potwierdził może tylko nasz tezę, że p. Falińska tu i teraz szpitala jest — niemożna dyktatorka, której wszystko ulega, że władcom chodzi tylko o spokój i że w isiose sprawy musi szczerze wnikać dyrektor wydziału pielęgniarstwa, choćby był najserdeczniejszym druhem dyrektora szpitala.

W r.

Dzika lichwa właścicieli pensjonatów

Warszawa jest niewątpliwie jednym z najbardziej egzystenckich miast, jeśli idzie o stosunek tybuloń do cudzoziemców. Tu tylko warszawcy uważają sobie za punkci honoru moźwie

jak najniebezpieczniejsze wyprowadzenie cudzoziemców, których nieszczęśliwy los zgnał do stolicy Polskiej.

Istnieje w Warszawie w al. Ujazdowskich pod nr 9 pensjonat. Wedle posiadanych przez nas informacji, pensjonat ten zamieszkuje głównie cudzoziemcy i prawdopodobnie dlatego ceny są tam

wysoko, bo do nieprawdopodobnych granic.

Parę dni temu we wspomnianym pensjonacie chciał wynająć sobie pokój młody dyplomata, członek jednego z poselsw

siarceżytywnych przy rządzie Rzeczypospolitej. Gospodyn sprawozdowała mu ani zbyt wielką, ani zbyt małą komnatę, bardzo skromnie umeblowaną, ale za to z własną łazienką i ukojęcią. Oczywiście, jak na warszawskie stosunki jest to prawdziwie luksus, ale nawet jak na ławarszawskie stosunki wymieniona cena jest wyprost horrendalna. Właścicielka pensjonatu zażądała bowiem za

użycowanie pokój wraz ze śladkami ubikacji i łazienką 200 zł. i balet z masłem i szklanki herbaty nie mniej niż wiecej tyłko... 450 zł.

Dobrze byłoby, aby pensjonatem w al. Ujazdowskich nr 9 zainteresowała się nasze MSZ i uścielić to dezorganizując i kompromitując lichwę.

Tydzień ubiegły

Dwa popularne dzienniki polskie wyprzedziły sobie walkę. Krakowski I.K.C. tarmosi się z warszawskim Kurjerem Porannym, wyciągając na światło dzienne coraz nowe, coraz mniej wiarygodne argumenty w niezbyt korzystnym świetle przedstawiające działalność obydwu organów prasowych.

Przynalot pokazuje czy racja była po stronie p. Dąbrowskiego, czy też raczej należy zapisać ją na konto p. Czarnokielce, czy też dzisiaj, z pierwszych etapów tej niewyjątkowej walki można wysnuć pewne wnioski.

Przed wszystkim wydaje nam się, że przy tak tragicznie słabym zainteresowaniu prasą, jak ma to miejsce w Polsce, metody walki obydwu wspomnianych dzienników mogły zainteresowanie to zainteresować jeszcze bardziej, zmniejszając do wrecz katastrofalnego minimum. Bo co pomylili sobie „szary czytelnik”, jeśli dowiódł się, że w I.K.C. — fałszując teksty, a w Kurjerze Porannym rzadzą... bolszewicy?

W chwili, kiedy słowa te piszemy, od cinek Kurjera Porannego jest poważnie zagrożony, bo... nie entuzjastycznie są najchętniej metodami I.K.C. pamiętając, że na ten dzień dąbrowscy i grzeszki tego koncernu, trzeba przypisać, że rozporządza on argumentami bardziej rzeczowymi niż Kurjer Poranny.

Jest faktem bezspornym, że właściciel Kurjera Porannego filarem jest ponury brodaty (w poprzednim numerze W. W. przykreślił, że nawiązka jego na łamach naszego pisma więcej nie wydrukujemy), tragiczny plagiat i zalany publicystą. Jest faktem bezspornym, że właściciel Kurjera Porannego autorytetem pięknej przesiódki za czasów s.p. Wojciecha Stypczyńskiego usiłował bronić wysoce skompromitowany Z. N. P., że wreszcie mimo „oddania się do dyspozycji Wodza Naczelnego”, właściciel Kurjera Porannego został potępiony przez organ Armii — Polskie Zbrojne. To są wszystkie fakty bezsporne i hynamniej nie przychyłające się do utwardzania autorytetu dziennika, który wypowiedział walkę potężnemu koncernowi p. Dąbrowskiego.

Walka ta, której wyniki będą niewątpliwie decydujące o dalszej egzystencji Kurjera Porannego, na odcinku tego pisma sprawia wiadomo duże zacietrzewienia, które jak wiadomo łatwo rodzi gwałtownia. I tak np. obydwaj artykuły dotyczące rzekomego fałszerstwa egzemplarzy I.K.C. z pamiętników dat maj 1926 r. są powściągliwymi dość niefortunne, nawet w tym wypadku, jeśli nie była to, jak to mniemy się niedzielnicy I.K.C. zwykła pomyłka czereska. Bo mój dobry Boże, iluż to ludzi, ile instytucji, ile organów prasowych, właśnie w maju 1926 r. rzuciło kamieniami w Marszałka Piłsudskiego, a w maju 1936 r. chodzi w góry „starej gwardii” Komendanta... Gdymy nawet tak właśnie w roku 1926 był do wydania majowych „Kosusunkwany I.K.C. to... kładz z nas jest bez grzechu.

Faktem jest, że używając personalnie w czołowych kierownikach I.K.C. Kurjer Poranny zupełnie nieusłusznie atakuje dr. Rubla, który o ile nam wiadomo i w roku 1926 i przed nim i po nim był i jest wrecz ortodoksyjnym entuzjastą Marszałka Piłsudskiego, bardziej może ortodoksyjnym niż niejednym współpracownikiem Kurjera Porannego...

Jak zaznaczyliśmy wyżej, nie mamy specjalnej sympatii dla I.K.C. to nie przekłada, że na odcinku walki z „Płomykiem” i z Z. N. P. koncern ten dobrze przysłużył się sprawie polskiej. Natomiast występowanie w obronie Z. N. P. jest co najwyżej lekkożywnością, Oblicze Z. N. P. jest dla nas osobliwie zupełnie wyraźne, a o ile nam wiadomo, już w najbliższej przyszłości zostanie jeszcze gruntownie, niż to miało miejsce dotychczas, nawiązane.

Organizacja zawodowa, która wykorzystuje tragiczną niedolę własnych nizin, tragiczną niedolę „nauczycielstwa wiejskiego skąd powszechnych, obstrajając jednocześnie w barwnie piórka „nauczycieli” wziętych, w tym w naszych warszawskich organach, która bezwzględnie należy potępić, wszelkimi środkami dając do jej li-

... Dyrekcji Monopoli Tytoniowego ustąpił nie zupełnie bezwzględnie p. Nodlich, Świątlicki, b. szef sprzedaży, Zdzisław Rudnicki, b. inspektor i Kazimierz Czerwowski, b. szef propagandy?

...popularny właściciel dwu kin stołecznych, „Capitolu” i „Pana” p. Norbert Hochman postanowił przetrzeć się do brzozy... cukierskiej? P. Hochman znęcał się lokosami zbieranymi przez przez p. Albrechta i Skępskiego zamierza już w

Chamstwo dyrektora

Zajście w lokalu popularnej kawiarni

W gmachu, w którym mieścił się jeden z najpopularniejszych dancinów stołecznych i towarzyszący ubezpieczeniowy Albrecht od Sikurta zdarzył się

niewypływ przychod. Jednemu z dygnitarzy towarzyszący ubezpieczeniowego dyrektora Zysie w Zymuntowie Weissmanowi zachciało się jechać na drugie czy 3 piętro windy, znajdującej się w oficynie tego gmachu.

Na pełne zdenerwowanie zapytanie dygnitarza ubezpieczeniowego, gdzie jest korbka od windy, odpowiedział, znajdujący się w pobliżu rozmieszczeni gazet i sprzedawca papierosów w kawiarni Władysław N. że korbka jest na 6 piętrze.

Mimo pełnej grzeczności odpowiedzi, „pan dygnitarz” Weissman tak się zływał brakiem korbki, że uderzył chłopca

z całej siły w twarz.

Brutalne „holaterstwo” dygnitarza ubezpieczeniowego trzeba zdecydowanie po-

najbliższych dniach otworzyć kawiarnię przy zbiegu ulic Ślenkiewicza i Marszałkowskiej.

...w pierwszych dniach stycznia Warszawa otrzymała jeszcze jeden teatr? Będzie to kameralny Teatr Hierski, który pod dyrekcją dwu znanych łachowców teatralnych rozwija swe nasyfoty nad jedną z popularnych kawiarni warszawskich.

...wielką sensacją w sferach handlowych stolicy wywołała wiadomość o zma-

nięciu. Łeczekawienie ludzi pracy, ludzi, w każdym razie, zależnych od dygnitarzy, którzy

placą za grzeszną odpowiedź białem, staje się u nas coraz bardziej zjawiskiem powszechnym.

Smutnie, że biele, dla kawalka chleba, w obawie uraty go, miedzi. Więcej jednak smutnie, że pauszcy się coraz bardziej pewnie siebie

„dyrektorskie” chamstwo. Na marginesie tego zdarzenia warto jeszcze zaznaczyć, że rozluźnienie i szus nie „le” bractw... ubezpieczeniowego na terenie wspomnianego popularnego dancingu i kawiarni, przybrała już tak rażące rozmiary, że uniemożliwia wprost zwyczajnym śmiertelnikom, nie należącym do „włodarzy” gmachu, spokojnie przebywanie w tym miłym zresztą lokalu kawiarniano-dancinowym.

Hucpa w „Cyruliku”

Kiedy p. Jarosy nauczy się po polsku?

sać książki (!), tylko nie mówić po polsku. Można ostatecznie wybaczyć awersję do języka polskiego dyrektoriowi wielkiego koncernu i rzucnielowi, który do nas „szedł” przyjechał, jak do kolonii, aby cinkasować „jak najwięcej” pieniędzy i wrócić potem do Vaterlandu. Jeśli oczywiście nie dostanie innych dyspozycji od „sztabu generalnego tegoż Vaterlandu, ale — p. Jarosy jest artystą, dla którego

pieniądz czy dyspozycja sztabowa nie winie nie znaczą. bo jeśli w Polsce pozostał, to dlatego, że pokochał ten gościnny kraj, że jego tu również pokochano, że stworzone mu do pracy klimat niewątpliwie bardziej przychodny niż w żurpie p. Juźnego, a mimo to... p. Jarosy nie nabrał sympatii dla polskiego języka.

Oczywiście zdarza się, że ten czy ów, nie ma talentu lingwistycznego, ale (przez kilkanaście lat można by nawet szympansa nauczyć ludzkiej mowy... Włec?

Więcej p. Jarosy ten właśnie od cinek swych obowiązków wobec kraju, który udzielił mu gościnny, traktuje po macoszemu, a może raczej po... wielkopanisku.

Bo widząc jak jego szkaradnymi łamaniami językowymi deklutują się „żydkowicie”, jak mimo tych łamańców zapraszają go na „fajfy” ministrów czy wojewodzin, jak „nawet” cały chokoli go, niepomny ówrydlowego żargonu, żargon ten przyswoił sobie na stałe.

Jak wspomnieliśmy, nie byłoby to nie zdrowego, gdyby takim właśnie żargonem mówił przybysz, który w Polsce bawi parę miesięcy, czy nawet zaszedłby p. Jarosy, ale w krótkich, szmonecowatych konferansjach; niestety, jak większość „węgrów”

nie zawołał znanego żydowskiego handlarza tyndłów pana F. Kuciel ten, ongiś zalatujący najwięcej w kraju transakcje, przetrzeć się do... finansowania ruśletki, ktorými „zarządza” przyjaciółka jego, Rosjanka z Odessy.

...ustąpił z zajmowanego stanowiska dotychczasowy inspektor dewizowy „przy Grodzkiej Izbie Skarbowej w Warszawie, p. Węglewski, a jego ułanowski obaj p. Petrykowski.

...znana w kołach graczy karcianych zawodowa pokerzysta, żona znanego przemysłowca stołecznego p. S. R. miała nader przykre zajście w jednym z klubów karcianych stolicy? Partner p. R. oznajmił, że nie gra ona „czysto” i szuka tylko naiwnych. Charakterystyczne, że wszyscy partnerzy stanęli po stronie „antagonisty pokerzystki, która wobec takiej sytuacji rzuciła karty i opuściła lokal.

...w Szapie Grodzkim 13-go oddziału toczyła się sprawa współpraco...a działu kryminalnego jednego z najwiękzych warszawskich koncernów dancinowych, p. Sz. Pan Sz. oskarżył dyrektora wielkiej spółki akcyjnej o zniewielanie, przy pomawianiu p. Sz. o szantaż. Sąd dyrektora współpracy firmy uniemożliwił, uznając zgodę prawny za... nieprzeprowadzono.

...w jednym z dancinów warszawskich rozegrało się zajście między dwoma staliymi białcami panem Stanisławem R. i Mieczysławem A. Pan R., osobistość znana w stołecznym światku połączając młodzieży z zarzucił panu A., że bezpodstawnie przypisuje sobie arystokratyczne pochodzenie. Zajście zakończyło się pojedynkiem. Były dwoje dziury w biele.

„slangem” występuje w wielkiej, tytułowej roli sztuki, w której Junoszy - Steppowskiemu powierzono epizod...

Nie mamy najmniejszego zamiaru z powodu nieaktualności p. Jarosyego rozstrząsać, ale wiedeje nam się, że sympatyczny skąd inąd „Cyrulik” Warszawski! powinien jakoś ukrócić te niewiarygodne mgłomanię swego artystycznego przywódcy, jeśli oczywiście nie chce w szybkim tempie przeobrazić się

w teatr... Kamińskiego przyp. ul.

Obnożej. Równie skandalicznie przedstawia się reklama „Cyrulika”, również głupawa, jak hucpańska. Głupawo, bo jeśli wydaje się jej „twarci”, że w teatrze z prawdziwego zdarzenia można reklamować na ostatnim miejscu (albo nie reklamować wcale)

złotego aktora, którego wyprowadzają „ogoniarze”, ale za to członkowie zarządu ZASP-u, ko mylą się gruntownie. Hucpańskie, ale wiedeje nam się, „Cyruliku” postawa się tak daleko, że zaraz po premierze, a jeszcze przed ukazaniem się recenzji, rozsyła dyrektora teatryku do administracji warszawskich dzienników platby wzmiarki zredagowane tak, jak gdyby były one materiałem redakcyjnym. Po ostatniej premierze rozesyłano także wzmiarki, zakończone słowami:

„Brawo Jarosy!” Ten i ów, mniej krytycznie nastroszony czytelnik, mógł przyjąć te pochwały, wypocząć w kancelarii „Cyrulika”, za ocenę recenzenta danego dziennika...

Jakim mianem należy nazwać podobne metody postępowania, nie będziemy mówili, wiedzając, że panno wie z Kredytowej doświadczył sam. Krzysztof Miłosz

Dokąd warto, dokąd nie

Teatr — rewia — kino

„CYGANERIA WARSZAWSKA” (Teatr Narodowy). — Kiedyś niewątpliwie interesująca sztuka p. Nowaczewskiego, dziś słabą drażni i denerwuje. Jak najfatalniej pojęta przez reżysera (Śolski), bezczelnie zagrana przez aktorów nie wierzących w to co grają, jest ponurym widowiskiem, na którego mogą chodzić jedynie ludzie nie mający nic do stracenia. Taki nawet jak oprzytomienie i wakozy na scenie, aby zarządzić p. Balcerkiewicza, będzie entuzjastycznie przyjęte przez resztę widzów, którzy mieli nieszczytnie kupić pełne bilety. Ostro żnie z kartkami, chyba, że po 50 gr.

„CARMEN” (Gościnnie występ St. Gruszczyńskiego w Operze). Parę miesięcy wstecz, byliśmy jednym pisaniem, które domagało się Gruszczyńskiego na scenie. Nie zawiedliśmy się na nim. Ten archy-dokony śpiewak z Dożej łaski dowiódł, że zawiść „przyjaceli” i „prolocetów” kolegow są bardzo szmatliwym glerkiem. Coprawda, drogo kosztowało Gruszczyńskiego ponowne wykazanie swego talentu, ale wierzymy, że po niezwykłym tryumfie w „Fajfacach”, i „Carmen” znów znajdzie się dla Gruszczyńskiego właściwe miejsce na scenie operowej. Obok Gruszczyńskiego wystąpił jak zwykle świątyni Czaplinski i, niedoświadczona dońra zarówno głosowo jak i zewnętrznie aparacja Rupertowa. Tragizm baletu ułożonego przez Ajzyka „Leontide” ratowały magistralnie konie w 4 akcie.

„WOŹNY I MINISTER” (Teatr „Ateneum”). Można by od błęd przyprowadzić paralelę między przedstawieniem w „Ateneum”, a spektaklami w „Cyryliu”. Jeśli nie robimy tego, to jedynie dla tego, że w porównaniu tym, „Cyryliu” odnosiło smutną porażkę. Komedia w „Ateneum” jest właściwie typowo farsową farsą, o tyle bardziej niezwykłą, że podkłada jej pierwszy akt jest niezły, dwa środkowe nudne, to czwarty wręcz doskonały. Reżyserując „Woźnego i ministra” Perzanowska dała też błahość kapitalną obsadę, a to znów maksimum szczeroci i humoru. Nietylko znajomi znanici z Bronisławowa, ale nawet p. Pospiełowski zagral waleście zresztę. Wręcz kapitalny był p. Łuszczeński, bardzo trafny p. Danilowski, bardzo efektywne granie z wytkniętym niefortunnie odwołaniem p. Bonacka na czele. Kupno pełnego biletu jest nie tylko wskazane, ale szczerze zalecane.

„DUBY ŚMALONE” (Teatr „J3 rzę dów”). — Drugi program sympatyzujący teatryku jest bodajże, lepszy od poprzedniego. Chociaż brak Zimnistej, to jednak jest Andrzejewski, a to naprawdę wielki artysta. Szkoła tylko, że w tak bardzo mikroskopijnych dawkach „podano” ją w programie „Cyryliem”, teatryk nad kowskiego, coraz lepsza p. Nobisówna, efektowna p. Godlewska, no i jak zwykle przezbawani Ławicki, Krulikowski, Bo guch. W porównaniu ze smierzą TKK” klasycznie i bardzo zdelikawionym w tym tym programie „Cyryliem” teatryk nac Cafe Clubem jest przyjemną rozrywką w b. dobrym gatunku.

„JESTEM NIEWINNY” (Kino „Świątynia i Studio”). — Co byśmy nie napi

sali o tym kapitalnym filmie reżyserii sławnego twórcy „Nibelungów” Fritz Langa pojśćo będzie mało. Trzeba koniecznie pójść i zobaczyć ten przewidywany majster sztyk sztuki kinematograficznej — wyrósł w fraide... lynchów. Gra Sylvi Sydney, jak i jej partnera — pierwszorzędna. Nad program dwie archy-zabawne kreskówki kolorowe. Kupcie pełny bilet. Opłaci się sta nowczo.

Widz.

Dobrana kompania szantażuje znanego przemysłowca

W środowisku żydowskiej finansjery stołecznej niezwykle wrażliwa wywarła się miłosa syna znanego przemysłowca stołecznego, właściciela kilkunastu kamienic i przedstawiciela powatnych firm górnośląskich.

Młody człowiek, który jest prawą reka ojca w olbrzymich interesach, niekolewko zainteresał się paumą h. urodziłą roz-wódka.

kłóra z niezwykłym talentem potrafiła zainteresowania młodego przemysłowca... zyskowności, uzyskuje luksusowe urzadze, nie mieszkała, które przemysłowcy kupi, jak również parę kosztownych futer, biżuterii, etc.

Oczywiście byłoby to wszystko zupełnie zrozumiałe i napewno nie stworzyłyby okazji do słubnej plotki, gdyby nie inna,

bardziej pikantna historia.

Oto dama serca wspomnianego przemysłowca sztyko zorientowała się, że jest on zwołaniem hazardowej gry w karty i zaczęła wobec tego urządzać w swym mieszkaniu karnele senasy, na które zapraszała znanych szulerów warszawskich, którzy w beprzekładny sposób oszukiwali w grze, naraziąc na przemysłowca na olbrzymie straty.

Któregoś dnia młody człowiek przydwierzył swego partnera na gwałtownym uczynku. Ale tu dopiero zaczęła się tragedia. Bo oto dobrana kompania zaczęła

CHCĘ BYĆ PIĘKNA!

Na dzień dobry

Nowe wskazówki Pani LOLI

Spotykamy bardzo dużo pań, które niekiedy się na nadmiernym łojotoku, łojotoku, wiele wargów, że cera ciagle się blizszy, jest szaro ziemiste. Pierwsze i drugie Pani powinny swą cerę pielęgnować.

Zastanówmy się przede wszystkim nad nadmiernym przetłuszczaniem

niem skóry. Jest to temat bardzo ciekawy. Sory o nadmiernym łojotoku, równie jak i trądziku, trzeba koniecznie leczyć, gruntownie czyścić, to oczywiście zrobić może tylko kosmetyczka. Natomiast skóry niezbity zaawansowane łojotokiem można same kurować i pielęgnować.

Jak zachować się przed pojęciem spać, jak czyścić skórę na noc pisałam paniom w poprzednim numerze. Bardzo ważną rzeczą jest uśwać nadmiar tłuszczu i węgry, które umiejscawiają się na nosie i brodzie. Można w domu stosować różnol. zabieg, które przy dobrych chęciach wypadają dobrze i dadzą rewelacyjny efekt.

A więc każda Pani o cerze tłustej powinna mieć w domu, astrigent i creme de massage. Astrigent ma własności oczyszczania skóry z łojotoku i ściągania prów — krem konieczny do masowania twarzy. Następnie można stosować, kompresy gorące kilkakrotnie zmniejszając je, aż do najgorętszego — po tym doskonale robi łód, jeśli nie mamy go w domu, zimna woda zastąpi go również dobrze.

Raz w tygodniu możemy zastosować maske, przyrządzoną przez kosmetykę, albo poprostu zwykłą maskę z białka, dodając kilka kropel cytryny. Z chwilą, gdy maska do brzo zaschnie, zmywamy ją mocno ciepłą wodą, a po tym bardzo zimną.

Przeglądając niekiedy swojej skórze można zobaczyć kilka zmarszczek w kącikach oka, lub braki naskórka, sporo przyszczy, często także łe napiecie skóry. Fe defekty skóry i mięśni — trzeba koniecznie uśwać, przez masowanie.

Co dziennie, rano uświeć wygodnie i po wymyciu skóry nasmarować twarz odpowiednim kremem i masować tak, ażeby skórę nie wyciągać i nie przemęczyć.

Wiec zaczynamy: od podbródka w kierunku ucha, od nosa do kącików oka, mięsień okrężny oka b. delikatnie, od skroni zaczynając w kierunku nosa, a następnie czoło. Kilka takich dobrych ruchów, to na codzień jest bardzo ważne, tak jak i gimnastyka — całego ciała; podobnie gimnastykujemy i twarz.

Po masażu trzeba twarz zmyć wodą ualeowaną, lepiej jeszcze astrigentem i wtedy można śmiało robić naquillago.

Mile za tym: Czytelniczki zechcą wzięść pod uwagę:

- 1) Gimnastyka rana pięć minut,
- 2) kąpiel lub prysznic ciała i twarzy,
- 3) masaż pięciominutowy, starannie zmycie kremu,
- 4) maquillage (upiększenie).

Gdy to stosować będziemy codziennie rano, jestem przekonana, że pozbędziemy się łłstych skóry. Gimnastyka nada sylwetce młodzieńczego wyglądu, a cera nabierze świeżego i zdrowego wyglądu.

A przy tym wszystkim samopoczucie wzmożni się nadzwyczajnie.

Zareczam, że efekt tych wskazówek będzie rewelacyjny.

Pani LOLA.

POD ŚWIATŁO

W Kurierze Czerwonym z dn. 27 ub. m. w opowiadaniu polskiego lotnika zytuowanym: „Jak bombardowałem Madryt”, czytamy:

„Jeżeli nie — nawróć pikowanie i jeszcze raz... Choć serce się wzdraga...”

Jan D-śki jest niekonsekwentny. Bo albo jest facetem wytrzymałym, kocha dwukaty i z zimnym spokojem rzuca bomby na hiszpański naród, albo też „serce mu się wzdraga”, to na jakiego dłała wstępował do armii gen. Franco?

W dziale ogłoszeń Małego Dziennika z dn. 9 b. m. czytamy taki inostrak:

BEZROBOTNI doskonałe okazali Kino walkowe, wspaniałome. „Pathebaby” 175 złotych. Obsługa latwa. Zgłoszenie z znakiem 50 gr. na prospekt „Mały Dziennik”. Warszawa, Jerolimski, Witkowski.

Proponować bezrobotnym... kino walkowe za 175 złotych, to już nawet nie złośliwość, a zwykła granda. Jak panu nie wstyd? p. Witkosiński? Starą pier

W GRUDNIOWYM PROGRAMIE

Współnego Cafe-Dancingu „ADRIA” występuje kapitalne trio amerykańskich tancerz i śpiewaczek Gina, Lee i Barg, które zdobywają sobie huśne oklaski.

DROBIAZGI

Polska rozporządza szesnastoma państwowymi archiwami, a mianowicie: Archiwum Główne Akt Dawnych, Skarbowe, Akt Dawnych Ministerstwa W.R. i O.P., Akt Nowych w Warszawie, Lublinie, Plocku, Piotrkowie, Radomiu, Kielcach, Grodzie, Wilnie, Lwowie, Poznaniu, Bydgoszczy, oraz w Krakowie. Utrzymywane tych archiwów kosztuje rocznie z górą pół miliona złotych.

(r.)

PRENUMERATA wraz z przesyłką pocztową lub odnośnieniem do domu zł. 6.— kwartalnie, zagranicą zł. 9.— OGŁOSZENIA: za wiersz wysokości 10 znaków i 4 spacji, wyżej 60 gr. w tekście 120 gr. nadane Komunikaty zł. 1. 80 groszy. Kolumna posiada 4 spacji.

Redaktor: Henryk Siciński. Wydawca: Wilhelm Tokarzewski

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Królewska Nr. 35 m. 20, tel. 633-66 czynne codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 11-iej do 13-iej. Konto w P. K. O. Nr.

Druk „Kolumna” Warszawa, Nowy Świat 39